

Heinrich Rahn   Henricus Schultze

Decanus Facultatis Iuridicae In Universitate Rostochiensi Henricus Rahne, I. U. D. & Prof. suo & Dominorum Collegarum nomine, Ad Disputationem Inauguralem, Quam De Iure Belli Et Pacis habebit Dn. Henricus Schultze, Lubecensis, Ad XXVII. huius mensis Maii, Magnificum Dn. Rectorem ... officiose invitat

Rostochii: Kilius, 1658

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn749567120>

Druck   Freier Zugang

Tr. K. — 2 (93)

1. Kühlewein de delictis in nominatis.
2. Bechmann de prorogatione jurisdictionis de personis ad personam.
3. Euben de arboribus seu homicidio imperato.
4. Zentgravius de armis in bello prohibitis.
5. Bechmann de dispensationibus.
6. Konhardt de acceptatione episcopi necessitate.
7. Engelbrecht de recognitionibus instrumentorum.
8. Engelbrecht de clausulis concessionum principum.
9. Sichel de prodigiis eorumque cura.
10. Böttcher de alienatione in genere.
11. Götthaler de jure agrorum, in specie de agris ecclesiasticis et religionis.
12. von Störcken de pollicitatione.
13. Tabor de testamento principi aut comiti oblato.
14. Rebhahn de consilio.
15. Wethut de jure retentionis.
16. Erlenkamp de mero imperio.
17. von Sthen de lege Rhodia de jactu et ejus contributione.
18. Tenore de venditione per aversionem ejus, opposito.
19. Meurer de eo quod inter socios justum est.
20. Martmann de blasphemiae crimine ejusque poenis.
21. Bruw de facultate utendi rebus alienis in casu urgentissimae necessitatis.
22. Viener de privilegiis rusticorum.
23. Bechmann de jure belli.
24. Rahne de jure belli et pacis.
25. Beckmann de jure de tractionis.
26. Bechmann de incendio.
27. Bechmann de libello.
28. Ruprecht de conditionibus.
29. Meyer de innovatis seu attentatis.
30. Schwendendorffer de habitatione.
31. Acker de usucapionibus.
32. Bardili de hereditatis aditione.
33. Schulz de probatione filiationis.
34. Schulz explanatio praeccepti decalogi: non occides.
35. Schulz de traditione ficta.
36. Schulz de urpheda.

37. Hapnell. de fodinis ac earum jure.
38. Uffelmann de gratiis expectativis.
39. Hellwich de contractu mutui.
40. Sethen de jure retractus.
41. Nitzel. de represalibus.
42. Nitzel de servis veterum Romanorum.
43. Wolder de legitima.
44. Schwendendorffer de confessione legitima.
45. Schacher de renunciationibus actionum indubiarum.
46. Carprou de jure dividi et individi circa personas res et actiones.

12
240
DECANUS

FACULTATIS JURIDICÆ

IN UNIVERSITATE ROSTOCHIENSI

HENRICUS RAHNE,

J. U. D. & Prof. suô & Dominorum
Collegarum nomine,

Ad

DISPUTATIONEM INAUGURALEM,

Quam

**DE JURE BELLII
ET PACIS**

habebit

DN. HENRICUS SCHULTZE,
Lubecensis,

Ad XXVII. hujus mensis Majj,

Magnificum Dn. Rectorem,

omnes omnium ordinum Cives Aca-
demicos, Literatos & Literatorum Fau-
tores officiosè invitat.

ROSTOCHII, Typis Hæredum NICOLAI KILII.
Acad. Typ. Anno M. DC. LVIII.

I quod unquam fuit seculum, cuius corrupti fuerunt mores, si qua exulcerata tempora, hac sanè sunt, in quibus nobis vivere contigit; Quicquid namq; usquam barbariei est, quicquid bonæ mentis & literatorum adversarii, in eos velut agmine facto

Quà data porta ruunt,

ut, literatos non vercali odio prosequi, non tantum in laude sit, sed & qui ingeniosius & exquisitius illis insultare possit, is demum regnet, & laboris sui præmia satis ampla reportet, ut omnia in antiquum inscitie & injustitie chaos brevi reditura videantur: idq; eo magis, cum & doctorum inter se sint concursus, ea digladiationes, ista civilia bella, ut quoquò etiam hic te vertas, cum quo confidenter agas, facile quenquam non reperias. Atq; licet sint, qui eruditionis mereantur laudem, qui disputent argute, qui eloquantur non impeditè, qui scribant doctè, iis tamen plerumq; sunt moribus, ut aut planè secum agi non patiantur, aut si id contingat, majori tibi cum illis cautione opus sit, quàm si

Periculosa plenum opus alex

Tractes, & incedas per ignes

Suppositos cineri doloso.

Causa autem huiusmodi corruptionis, & quod literarum non amplius in honore sit nomen apud Magnates (qui hodie nil nisi bella spectant, justitiamq; pro cerebro suo ductilem habent) quodq; sic in rabiem & insaniam eant sanctissima antè studia, quærenti obscure esse nequeunt, & post pauca indice quasi digito à nobis monstrabuntur. Quanto tamen magis res doctorum virorum ad interitum vergere & --- retrò sublapsa referri --- videntur, tanto magis bonæ mentis studioso allaborandum erit, ut lapsis rebus subvenire quaquà ratione, ut item obfirmato animo, irretortis oculis, & non reducto pede, veluti Gorgoneo quodam objecto clypeo, venienti barbariei occurrere possit; ut ita se comparet, ut quæcumq; ipsum fors maneant, læto eam excipiat pultu, ut cum doctis
ipfi

ipsi pariter & indoctis stet concordia, ut deniq; alma in terris ju-
stitia, tanquam coagulatum universi, conservetur. Fiet id autem ex-
pedite, & brevi via (recta namq; via brevissima semper esse solet,
cum per devia & calliditatum calles ituris, anfractus & salebrae
expectanda sint) si super lapide Pietatis angulari omne studiorum
suorum edificium extruat, sine quo quicquid conabitur, in vanum
laborabit, & irrita vota ferent venti: super hoc quicquid loca-
bit, id brevi magnum, durabile firmumq; erit: deinceps, si arre-
ptis linguarum cardinalium & humanioris literaturae ansis neces-
sariis ad Rationis praecipue culturam pergat, eamq; ad unicam so-
lius & verae Honestatis normam, tanquam ad Helicem quandam
& Cynosuram perpetuo dirigat flectatq;, tumq; Justitiae praecepta
ex ipsis fontibus tam Naturae, quam probatissimorum Authorum, ut
& ex viris ubiq; terrarum prudentissimis imbibat, hisq; exhaustis,
non tam suo velificetur usui, quam bono publico, & bonorum quo-
rumcumq; commodo totum se destinet devote atq;. Quid namq; est
scientia, nisi ad hanc metam collineet? Malitia potius est; imò,
qui scit, nec idem bonus est, non potest non esse dupliciter malus:
tunc enim, si scientia in improbum ejusmodi incidit subjectum, in
venenum vertitur, veluti dulcissima quaeq; in acidum infusa vas,
acescunt, & testa retinent odorem. Quanta hinc, Deum im-
mortalem! saepius excitate sunt tragœdia, quae mota turba, ab
hominibus scientiae plus, quam conscientiae, eruditionis, quam bo-
nestatis habentibus! pleni horum sunt libri, plena hominum vo-
ces, plena omnium temporum monumenta: neq; aut fefellit, aut
falsus est, quisquis populum mari dixit esse similem, turbidos au-
tem ejusmodi homines flabris sive ventis: sicut namq; mare tran-
quillum & placidum foret, si à ventis non agigaretur, sic & popu-
lus, quamvis rudis, tractabiliorem longè se praeberet, nisi à seditio-
nis hisce impelleretur & agigaretur. Ultinam autem cum rebus no-
stris ita comparatum esset, ut qui sciunt, iidem & boni esse, & re-
tam tenere viam vellent! sed nunc plurimi ad diverticula abeunt,
dum

dum alii scire volunt, ut sciant tantum & in sinu gaudeant, nulli-
us usus aut honori, quod sciunt, impendentes, atq; sic defosso in-
cubantes auro: Pars ad hoc se didicisse putant, ut habeant, unde
spiritus sumant, & reliquis elatiores se gerant, sua ipsi insania
indices, cum nihil tam solida & infucata eruditioni sit adversa-
rium, quam ventosa, & in morem ventriculi tumens anima: Pars
huc se componit, ut popularem caperet auram, digitoq; monstrari
velit, & dicier, Hic est, sicq; virum victor volitare per ora possit.
Alii deinceps voto suo se beatos existimant, si, quod hactenus, &
ne satis quidem didicerunt, faenori & quaestui exponere possint, atq;
ad hoc loci commodi sese ostendet aucupium, quo aliorum pecunias,
agros, praedia, facultates, tanquam viscata quadam virgula ad se
trahant, non advertentes, quod ex nobilissima virgine prostibu-
lum faciant, dum literas, ad quod natae non sunt, unice adbibent,
quodq; non tam queri, quam sequi & adici debebat, id ipsi biant
ore captant: Tum & Alii non tam scientias, quam scientiarum
scorias, retrimenta & quisquilias sectantur, dum vel obscuris ver-
borum captiunculis, vel inutilibus & abusu dudum remotis que-
stiunculis, aut non explicandis tricis, atatem terunt, ad omnem
plane rem inepti: Alii deniq;, sed qui ad reliquorum numerum
pauci sunt, quos equus amavit Jupiter, in commune & suum bo-
num, quicquid habent eruditionis, solo moti honesto conferunt,
cumq; se non sibi natos arbitrentur, aliis inserviendò consumuntur,
Viri aeterna laude dignissimi. Animadvertit dudum hanc
eruditorum disparitatem D. Bernhardus, unde in Homilia qua-
dam, eleganti satis dictorio singulos perstringit, quando, sunt,
ait, qui scire volunt, ut sciant, & curiositas est; sunt, qui
ut sciantur, & vanitas est; sunt, qui ut vendant, & turpis
quaestus est; sunt, qui ut aedificent, & charitas est, sunt, qui
ut aedificentur, & prudentia est. Neg; hic, ad fidem dictis no-
stris adstruendam, opus esset ad alias excurrere Facultates; ipsa
nostra Jurisprudencia, & sacratissima justitia à suis sibi varie
imponi

imponi sacerdotibus pati cogitur. Videas namq; paucos verum
clientibus praesidium, properatam amicis opem, praesens miseris
auxilium, gratam deniq; omnibus & salutarem ingenii ac consilii
lucem porrigentes; plures verò in perniciem hominum, in op-
probrium justitiae, in aucupium popularis auro & vani nominis,
in allicium alienarum facultatum, in otiosam tot glossarum &
commentariorum revolutionem & memoratorem natos & assue-
factos. Sed per institutum nobis hic non licet esse prolixis, & praesentes pagellas DN. Candidatus HENRICUS (Schulke) po-
tissimum sibi vendicat, cujus quoq; gratia hac scribimus. Hic
namq; ab ineunte statim aetate per rectum tramitem ad bonae men-
tis Musarumq; serenas ades contendit, cumq; in hac primùm no-
stra Academia, non fucata Philosophia veraq; Jurisprudencia fun-
damenta fideliter jecisset, Regiomontum, tanquam ad ulterio-
rem sapientiae mercatum, se contulit; de hinc Lovanium, ubi et-
iam publicum suorum injure profectuum extare voluit specimen,
habitâ de Rerum acquirendo Dominio disputatione: Unde porro
Spiram Nemetum petiit, exploraturus ibidem Ordinem seu Pro-
cessum Cameralis Judicii. In patriam exinde reversus, cum jam
studiorum suorum fiduciam haberet, meminissetq; laborum Vir-
tutis & Justitiae causâ exantlatorum, & quò majori paulatim
ornamento patriae esse posset, cepit de Academicis honoribus, tan-
quam premiis, cogitare: idq; non injuriâ. Quidni enim illud sibi
tandem conferri vellet, quod ipsi toties calcar & stimulum ad de-
currendum studiorum cursum addiderat? Cur non ex eo laudem
& decus sibi pararet, quod verè suum dicere potest, quod animû
ornat, eumq; caelestibus assimilat mentibus; cum alii vel de spe-
ciosa formae exterioris pulchritudine, vel corporis eximio robore,
vel opum affluentia gloriantur, alii genus suum jactent, & pa-
rentum incumbant fama? Cur non studia literarum, quae tot
tantisq; genus humanum affecerunt beneficiis, id ipsi tribuerent,
quod castra sequentes, perq; caedes hominum, ruinas civitatum,

Vastationes agrorum euntes, sub ambitiosis titulis sibi acquirunt? cur non ob devictam ignorantiam, subactam malitiam, occupatam repurgatamq; bona mentis arcem triumphali & Parnaside Lauru cingeretur, quam jam olim vel ob casum sine multa suorum jaecturâ hostem, vel captam feliciter urbem, vel servatum civem, & c. meruerunt bellicosi viri? Si namq; vera usquam gloria est, de animo, certè, rectè composito ea erit: si qua decens laus, de nostris illa nobis, quaq; nec dari, nec eripi possunt, non alienis competit bonis; si qua Nobilitas, Virtutis illa & Scientia filia erit, hac namq; sola possessores suos nobilitat: hujus fama, sicut Laurus, non senescit, nec marcescit, sed perpetuò viret. Consensu itaq; parentum ad nos sese recepit & summos in utroq; Jure honores legitime ambivit. Cui petito, cum ab honestate alienum non esset, Collegium nostrum deesse non potuit, sed ipsum scrutinio & explorationi privata, more solito, protinus submitit; in quo talem quoq; se praestitit, ut jure merito ad publicum examen, sine quo nemo ad dignitates Academicas superiores admittitur, aditus ipsi fuerit concessus & paratus: Laborandum namq; prius & certandum, siquidem dicente Lucano

Lætius est, quoties magno sibi constat honestum.

Labore Virtus paratur. Per Virtutis autem templum in fanum Honoris demum patet introitus, quod prisci illi Romani eò ipsò significarunt, dum utrumq; ita contiguum posuerunt, ut ad hoc non nisi per illud daretur aditus. Sistet igitur sese noster Candidatus futuro 27. Maij publicè omnibus, non quidem in toga candida, neq; circummeundo, prensando, abblandiendo, nominando, rogandoq;, pro more veteri, singulos ex plebe, neq; super colle quodam conspicuum se dabit, unde ab universis coram videri possit, neq; favorem sibi vestrum aut congiariis dandis, aut prandiiis praebeendis, aut gladiatoribus exhibendis, aut pecuniis dividendis, conciliabit; Virtute namq; non favoribus ambire oportet; sed super cathedrâ ad pugnam destinatâ se sistet, disputaturus de no-

de nobilissima eademq; frequentissima hodie materia, JURE ni-
mirum BELLI & PACIS. Quid eligere ad pugnam solennem
aptius poterat? Bellum undiq; aures nostras, utinam nunquam!
circumsonat, ad rabiem usq; geritur, divina humanaq; concu-
cat: Pax interea, dum exulat, in votis est, quam saepe, dum na-
sti sumus, servare nescivimus: Cui ut utriq; sua constet ratio, sui
ponantur limites, ne & bellum planè fiat belluinum, & pax redda-
tur intuta juxta & indecora, id verò aget Candidatus noster, ex-
citatus forte an ad præclarum ejusmodi ausum dicto Seneca, quod
in Epistola 49. Dialecticorum quidem argutiis opposuit, nihi-
lominus tamen in multa quoq; juris nostri capita non inconcinne
dici poterit: Quid te torques, ait, & maceras in ea quæstio-
ne, quam subtilius est contempisse, quàm solvere? securi
est, & ex commodo migrantis, minuta conquirere: Cum
hostis instat à tergo, & movere jussus est miles, excutit ne-
cessitas, quicquid pax otiosa collegerat. Non vacat mihi
verba dubiè cadentia consecrari, & vafrutiam in illis me-
am experiri:

Aspice qui coeant populi, quæ mœnia clausis
Ferrum acuant portis.

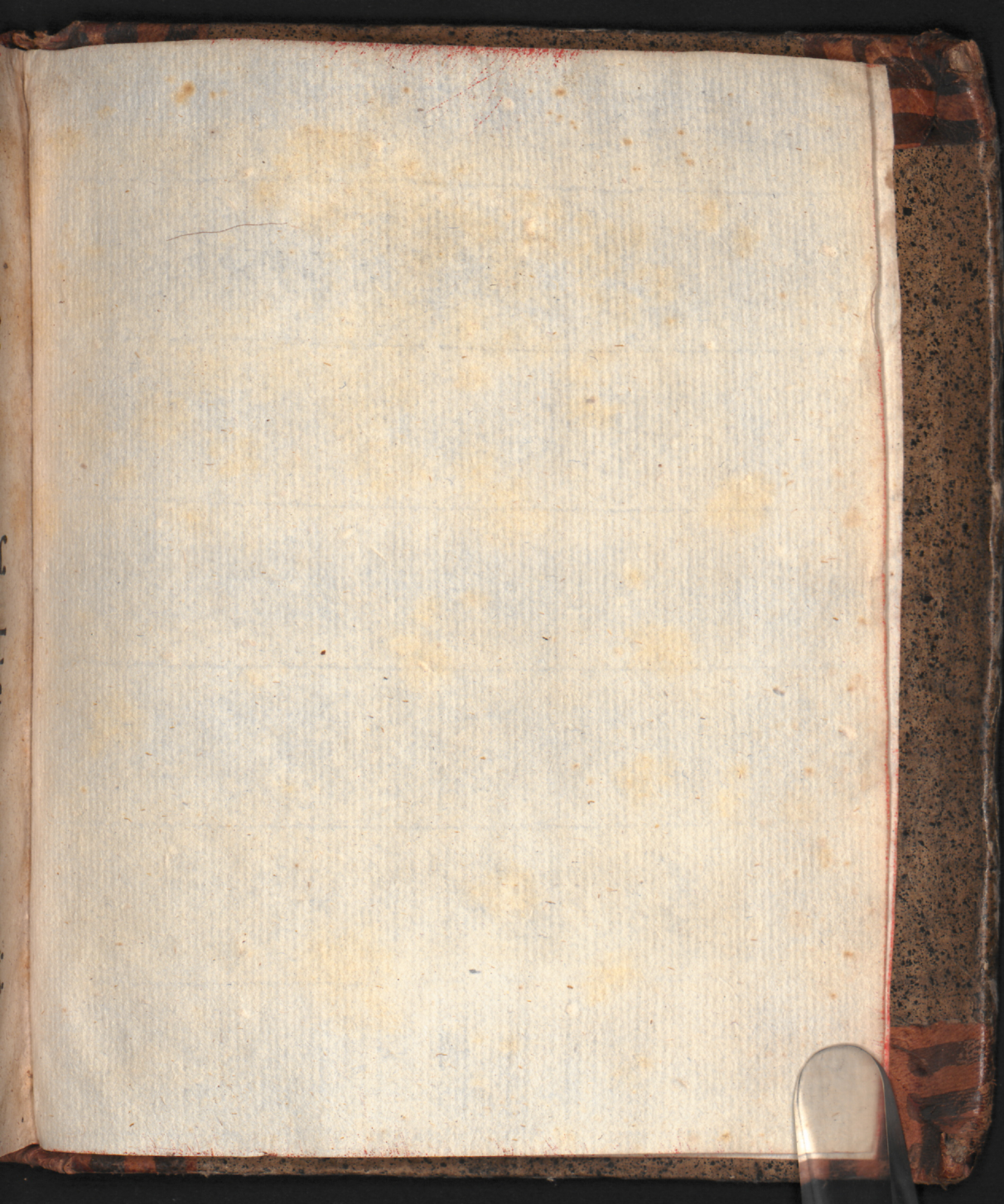
Magno mihi animo strepitus iste belli circumsonantis ex-
audiendus est. Demens omnibus meritò viderer, si, cum
faxa in munimentum murorum senes fæminæq; congere-
rent, cum juventus intra portas armata signum eruptionis
expectaret, aut posceret, cum hostilia in portis tela vibra-
rent, & ipsum solum suffossionibus & cuniculis tremere,
federem otiosus, & ejusmodi quæstiunculas ponens &c.
*Verùm sine vestra, Viri omnium Ordinum literatissimi, quoquor
aut Academia nostræ peculiari nexu devincti estis, aut eandem
favore vestro prosequimini, honorificâ presentia solemnibus hac
nostra & Inauguralis Disputatio haberi non potest, sed vestro ex-*

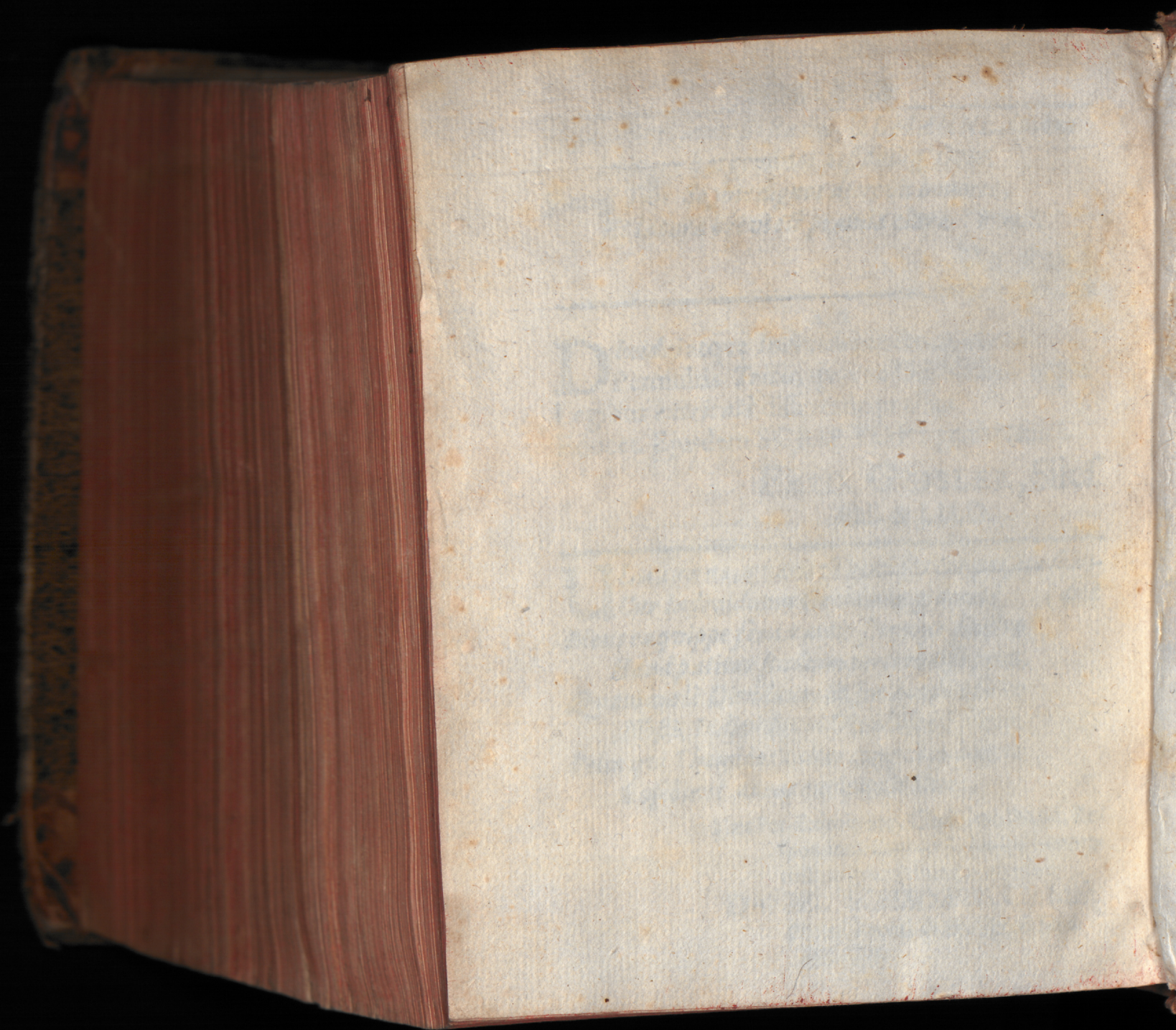
actis.

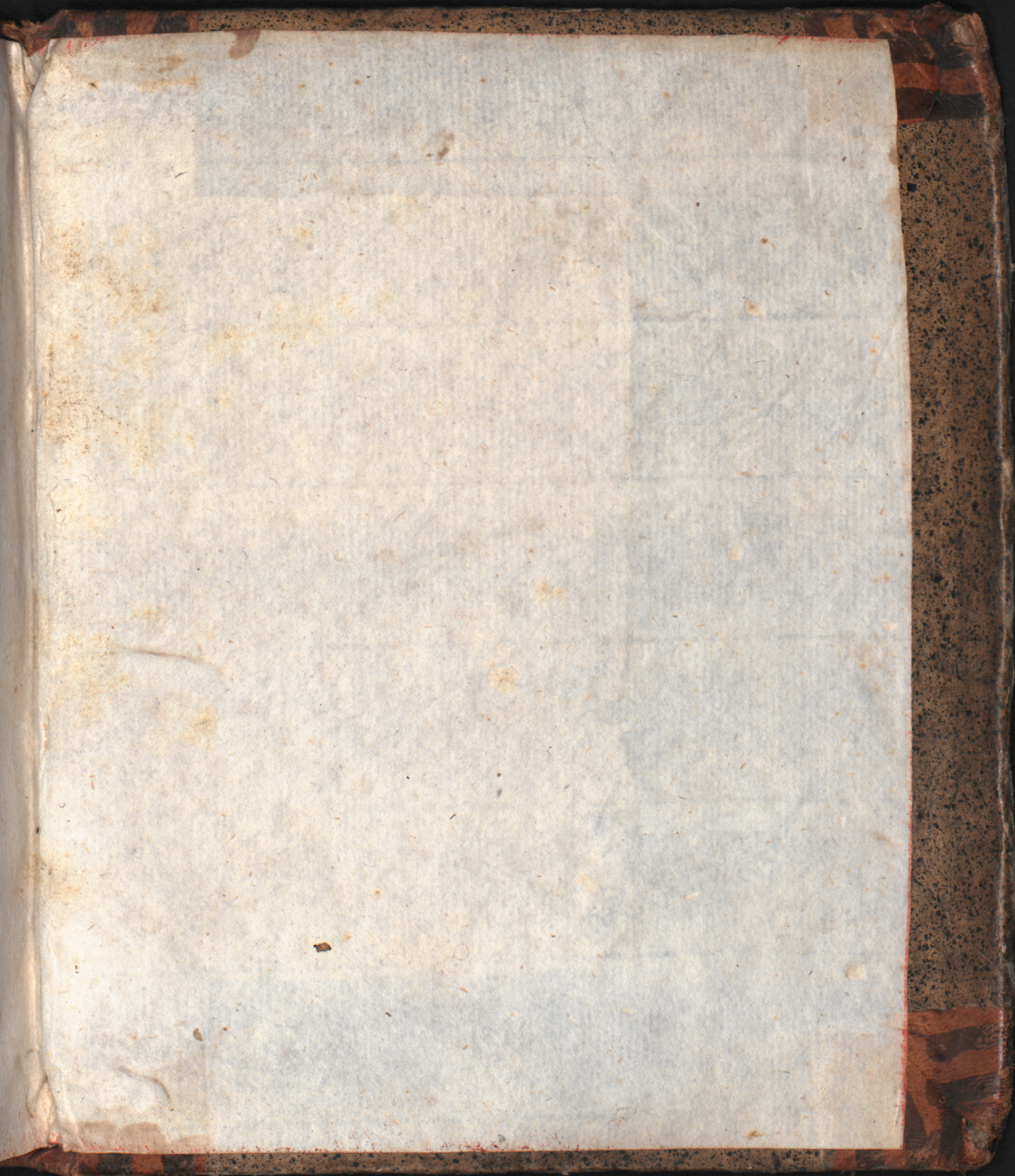
actissimò examine, & favorabili iudicio testimonioq; & benevolâ
attentione planè indigemus; Te igitur, Magnifice Domine Rector,
Vosq; omnium Ordinū celeberrimos Professores, Doctores, Licentiatos,
Verbi divini Praecones vigilantissimos, Magistros Studiosos floren-
tissimos, reliquosq; literatos & Literatorum Fautores universos
& singulos, quâ maximè fieri potest humanitate invitamus, ut,
quam Vobis quondam fieri gratiam voluistis, aut adhuc prestari
voletis, eandem nobis ne denegatis, verum die dictâ compareatis,
frequenti nos concione cingatis, cum Dn. Candidato amice aut
ipsi conferatis, thesesq; ejus sub examen docetis, aut disceptantem
illum cum aliis favore Vestrò sublevertis, plausuq; juveris. Fiet eò
ipso non tantùm, quod Collegium nostrum Juridicum ornabit, sed
& quod nobis præcipuè gratum erit, quodq; promptitudine
nostrâ in simili vel majori demereri, & gratissimâ
perpetuò mente agnoscere non obli-
viscemur. Valet

P. P. Rostochii sub Collegii nostri
sigillo; XVI. Maij Anno Christi
M. DC. VIII,

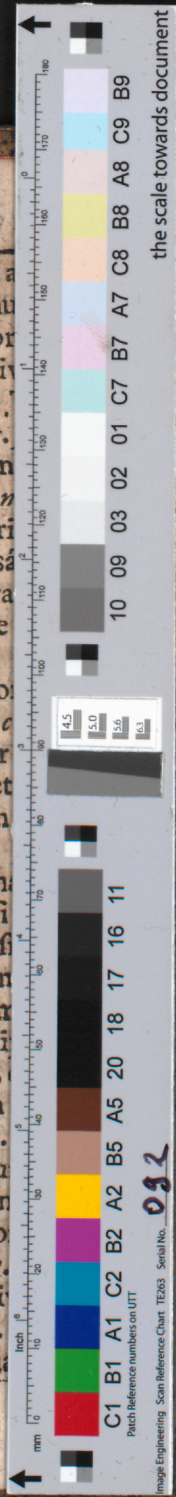
CIRCA ACTIONES.

unus datus à Domino Procurator fuerit, licet ad a
saltem directum sit, in conventionem tamē domini
re debet *l. 33. §. 3. l. 34. 35. ff. de procur.* quod etiam pr
rio Procuratore in rem suam, qui ex causa lucrati
datus est, *l. 53. §. 4. & 5. j. l. 34. l. 70. eod.* Bachov. ad
9. thes. 1. lit. a. Bernh. Schott. in *Exam. Jurid. d. tit.*
idem & appellare, appellationemq; interpositam
l. 17. C. de procur. ibiq; Wissenb. & *ad eund. tit. ff. n*
3. lit. a. Deniq; etsi Dominus mutandi Procuratori
ante litem contestatam *l. 16. de procur.* quā causā
habeat *l. seqq.* omnia tamen iudicii ab eo debet tra
si quaedam velit transferre; quaedam relinquere
hanc inconstantiam recusabit. *l. 27. pr. ff. d. i.*

V. LITIS CONTESTATIO cum co
ad intentionem Actoris negatione *l. un. C. de litis c*
judic. Si pro parte fiat, pro legitima non habetur
jicitur & nulla est, aut quod plerumq; fieri assolet
fingitur, quando nimirum propter contumaciam
tem lis contestata, pro tota contestata habetur.

VII. PROBATIONIS divisio in pleni
nonnullis sordet exinde, quod probatio non nisi
nec pro parte fieri queat, cum probare in genere si
cere; pugnare autem fidem facere & opinionem
Unde unum testem nec audiri quidem debere, tan
riae honore praefulgeat Imp. Constantinum rescri
de test. Nullam ergo semiplenam probationem,
ficitur, facere probationem, sed vel in solidum
plane nihil probari. H. Giphon. in *d. l. 9.* Duar.
senb. *qv. 1. ad ff. Disf. 43. n. 3.* Sed cum in iis, quae u
vit, non liceat nobis esse tam delicatis, nec omnin
ant *l. 31. ff. de iurej. l. 3. C. de R. C. l. 5. C. de prob. no*
eandem feremus. Carpz. in *Proc. tit. 12. art. 2. §. 1.*

VIII. SENTENTIA iudicis per se indi
pro parte valere & pro parte non valere nequit.
Mindan. *de contin. causar. c. 18. §. 2.* quare si in una

atū
de
nta
fide
Disf.
nde
etur
th.
tam
am
um
ator

ruā
r. de
re-
acta
fal-

am
icq;
fa-
ere.
cu-
C.
ber-
vel
is-
ba-
nu-
nos

que
rife.
usa
nus